

FUNDACJA
DAJEMY
DZIECIOM
SIĘ

Wszystko, co rodzic powinien wiedzieć o kuratorze procesowym.

Justyna Podlewska

Ciebie i Twoje dziecko, do czasu kiedy nie ukończy 18 lat, łączy szczególna więź prawna – WŁADZA RODZICIELSKA.

Posiadanie władzy rodzicielskiej przez rodzica oznacza, że: opiekuje się dzieckiem, reprezentuje je, czyli podejmuje w jego imieniu różne decyzje: od zgody na wycieczkę szkolną, przez decydowanie o zdrowiu, po reprezentowanie dziecka przed urzędami i sądami, czyli tzw. bycie **przedstawicielem ustawowym** dziecka oraz zarządzanie jego majątkiem.

Kiedy dziecko zostaje pokrzywdzone przestępstwem, staje się w sensie prawnym pokrzywdzonym – osobą, na której szkodę popełniono konkretne przestępstwo. W związku ze swoją rolą w procesie ma konkretne prawa w postępowaniu, np.: może zapoznawać się z aktami postępowania.

Postępowanie karne dzieli się na dwa etapy: przygotowawczy, który realizują Prokurator i Policja, jego celem jest zebranie, zabezpieczenie i utrwalenie dowodów w zakresie niezbędnym do wniesienia aktu oskarżenia albo innego zakończenia postępowania, oraz sądowy, w którym sąd ustala winę sprawcy na podstawie zebranych dowodów, dokonuje osądzenia i wydaje wyrok. Na każdym z tych etapów małoletni ma konkretne prawa w postępowaniu, np. zażalenia decyzji prokuratury o umorzeniu postępowania, ale nie może sam ich wykonywać. Te właśnie prawa realizują rodzice, posiadający władzę rodzicielską jako ustawowi przedstawiciele dziecka.

Od zasady reprezentacji dziecka przez rodzica jest wyjątek, w sytuacji kiedy podejrzanym/oskarżonym o przestępstwo na szkodę dziecka jest jeden lub oboje rodziców dziecka.

„Rodzic małoletniego nie może, działając w charakterze przedstawiciela ustawowego, wykonywać praw tego małoletniego jako pokrzywdzonego w postępowaniu karnym, w tym także w postępowaniu z oskarżenia prywatnego, jeżeli oskarżonym jest drugi z rodziców” (Uchwała Sądu Najwyższego 7 sędziów z dnia 30 września 2010 r. I KZP 10/10).

Do każdej sprawy, w której podejrzanym lub oskarżonym jest jeden lub oboje rodziców, wkracza KURATOR PROCESOWY.

Uwaga!

To prokurator, tuż po zgłoszeniu przestępstwa, występuje do Sądu Rodzinnego i Nieletnich o ustanowienie dla dziecka kuratora procesowego.

Kim jest kurator procesowy?

Kuratorem może być tylko **adwokat** lub **radca prawny**.

Musi spełnić jeden z poniższych warunków:

- szczególna znajomość spraw karnych z udziałem dzieci jako pokrzywdzonych,
- ukończenie szkolenia dotyczące zasad reprezentacji dziecka, praw lub potrzeb dziecka.

Uwaga!

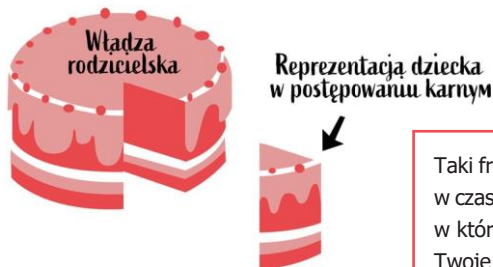
Masz prawo zapytać kuratora, który reprezentuje Twoje dziecko, czy spełnia te warunki. Masz prawo złożyć wniosek, aby prokurator/sąd uwzględnił te warunki przy ustanawianiu kuratora. Masz prawo złożyć zażalenie na postanowienie o ustanowieniu kuratora procesowego.

Uwaga!

Masz prawo otrzymać postanowienie o ustanowieniu kuratora procesowego z Sądu Rodzinnego i Nieletnich. Masz prawo otrzymać informacje, kto jest kuratorem Twojego dziecka, i posiadać kontakt do niego. Jeśli masz imię i nazwisko kuratora kontakt do niego znajdziesz pod tymi linkami: Krajowy Rejestr Adwokatów i Aplikantów Adwokackich oraz Krajowy Rejestr Radców Prawnych.

Co ustanowienie kuratora procesowego oznacza dla Ciebie jako rodzica?

Po ustanowieniu kuratora przepisy określają Cię jako „rodzica dziecka, który nie uczestniczy w postępowaniu”. Nie możesz reprezentować swojego dziecka w postępowaniu karnym.

Taki fragment władzy rodzicielskiej w czasie postępowania karnego, w którym pokrzywdzonym jest Twoje dziecko, przekazuje sąd kuratorowi. Po postępowaniu ten kawałek wraca do Ciebie.

Prokurator/sąd:

- nie będą się z Tobą komunikowali,
- nie będą informowali Cię o przebiegu postępowania,
- nie będą przyjmowali/uwzględniali Twoich wniosków,
- będą uwzględniali jedynie decyzje kuratora procesowego.

Informacje o sprawie możesz otrzymać od kuratora procesowego. Kurator ma obowiązek przekazywać Ci informacje niezbędne do prawidłowego wykonywania władzy rodzicielskiej o przebiegu postępowania oraz o podjętych przez niego czynnościach. Do niego możesz składać pisma i przekazywać mu wszystkie informacje, które uważasz za ważne w postępowaniu dotyczącym Twojego dziecka.

Uwaga!

Informacje są udzielane jedynie na Twój wniosek w formie pisemnej lub poprzez maila, Teams, Zoom. Wzór wniosku o udzielenie informacji znajdziesz na naszej stronie wspd.fdds.pl.

Czy kurator zbiera informacje o dziecku?

Kurator ma obowiązek uzyskać od Ciebie pełne informacje o dziecku, jego stanie zdrowia, sytuacji rodzinnej i środowisku konieczne do prawidłowej reprezentacji dziecka. Zbiera je po to, aby zaplanować czynności prawne z udziałem dziecka, stworzyć mu optymalne warunki do złożenia zeznań, czyli podejmować czynności na jego rzecz w toczącym się postępowaniu.

Kurator również może uzyskiwać informacje wskazane powyżej od organów lub instytucji oraz stowarzyszeń i organizacji społecznych, do których należy dziecko lub które świadczą dziecku pomoc.

Czy kurator musi skontaktować się z dzieckiem?

Kurator reprezentujący dziecko powinien nawiązać z dzieckiem kontakt i poinformować go o podejmowanych przez siebie czynnościach, przebiegu postępowania i sposobie jego zakończenia oraz konsekwencjach podjętych działań. Nie jest możliwe prawidłowe reprezentowanie dziecka bez rozpoznania jego sytuacji i potrzeb.

Kurator procesowy powinien przede wszystkim zadbać o ochronę dziecka podczas przesłuchania. Centra Pomocy Dzieciom oferują program przygotowania dziecka do przesłuchania, co obniża stres dziecka przed czynnością przesłuchania.

Uwaga!

Kurator musi komunikować się z dzieckiem w sposób zrozumiały i dostosować swoją informację oraz jej formę do stopnia jego rozwoju.

Co kurator robi z informacjami o dziecku?

Wykorzystuje je, aby reprezentować dziecko w czasie postępowania i realizować jego interesy w toku postępowania karnego. Poza postępowaniem ma obowiązek zachować w tajemnicy informacje, które uzyskał ze względu na wykonywane czynności, z wyjątkiem wiarygodnych informacji o przestępstwach popełnionych na szkodę dziecka.

Kto finansuje działania kuratora?

Kurator otrzymuje wynagrodzenie za swoje działania ze Skarbu Państwa.

Więcej informacji nt. kuratora procesowego znajdziesz na stronie wspd.fdds.pl, zachęcamy do współpracy i korzystania z dobrodziejstwa Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę w obszarze kuratora procesowego.

Ulotka opracowana na podstawie art. 99, 991-3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Stan prawny na dzień 1 grudnia 2021 roku. Podziękowania dla zespołu prawnego Fundacji oraz psycholog Alicji Budzyńskiej za proces konsultacji treści ulotki. Specjalne podziękowania dla r.p. Olgi Trochy za inspirację zobrazowania władzy rodzicielskiej.

Materiał realizowany z dotacji programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy finansowanego przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach Funduszy EOG